

DE PLEK

Playa de las Canteras, Las Palmas, op Gran Canaria

Dick Hoeksema

Een prima initiatief om de rubriek DE PLEK nieuw leven in te blazen (Van Leeuwen, 2014a: 114). Zo kunnen we elkaar als NMV-leden een dienst bewijzen. Ik heb destijds veel gehad aan de reacties op Verduins vergelijkbare oproep in 1980 om onze rijkste strandervaringen met elkaar te delen. Die tips, opgenomen in de Correspondentiebladen van de NMV uit 1980 en 1981, zijn overigens nog steeds de moeite van het opvolgen waard. Ik wil nu graag ook een bijdrage leveren. Sylvia van Leeuwen trapte af (2014b) met een prachtig verslag van haar bezoeken aan Valle Gran Rey op La Gomera en Los Cristianos op Tenerife, twee plekken waar ik ook goed heb kunnen verzamelen. Voor **Mijn Plek** blijf ik op de Canarische eilanden en maak een sprong naar Gran Canaria.

Excursieverslag H. van Haren

Begin juli 2014 raakte ik in gesprek met mevrouw Ingrid van Haren uit Voorburg, een psychologe waar mijn school in Middelburg al zo'n 30 jaar nauw mee samenwerkt. Ze informeerde belangstellend hoe ik mijn tijd na mijn pensionering per 1 augustus dacht in te gaan vullen. Dat was meer dan ik nodig had om van wal te steken over mijn geliefde schelpenhobby. Ik had echter de trossen nog maar net losgegooid of ze onderbrak me met de opmerking dat haar vader ook schelpen had verzameld. Ik voelde een kwartje gaan vallen. Toch niet meneer H. van Haren, die mij met zijn excursieverslag in Correspondentieblad 125 (Van Haren, 1968) op het spoor gezet had van Playa de las Canteras op Gran Canaria? Jawel, die Van Haren! Het gezin Van Haren bleek na die excursie van pa in 1966 hun vakanties meermalen op de Canarische Eilanden te hebben doorgebracht. Dochter Ingrid bewaart daaraan dierbare herinneringen, zij het dat het schelpenvirus op haar geen vat heeft gekregen...

Gran Canaria: Playa de las Canteras

Voor mij is tot op heden Playa de las Canteras, aan de noordzijde van Las Palmas op Gran Canaria, **De Plek**. Toen mijn vrouw Sylvia en ik in december 1981 afreisden naar Gran Canaria, zat het artikel van Van Haren in onze handbagage. Een eerste blik op het bij strandliefebbers wereldberoemde bad-

Fig. 2. Gruisplek NO-zijde Playa de las Canteras, Gran Canaria

strand Playa de las Canteras is niet zo bemoedigend: zo glad als een biljartlaken! Het strand is wel drie kilometer lang, halvemaaanvormig, met in een rechte lijn een natuurlijk rif dat de twee maanpunten met elkaar verbindt, waardoor een baai met glashelder water grotendeels wordt afgescheiden van de Atlantische Oceaan (fig. 1). Aan de horizon is de majestueuze Pico del Teide van het naburige eiland Tenerife duidelijk zichtbaar. Een prachtig panorama. Maar waar liggen de schelpen? Nog maar eens het artikel van Van Haren erbij gepakt: "In de uiterste hoek van het zandstrand aan de kant van La Isleta is een aanspoelsplekje voor gruis. De hierin voorkomende soorten zijn over het algemeen zo klein, dat de doorsnee-badgast ze over het hoofd ziet, de amateur-malacoloog in hart en nieren echter niet. Bij nader onderzoek thuis leverde het schelpgruis meer dan 50 soorten op." Het bleek precies te kloppen. In de uiterste noordoosthoek, en ook alleen daar, lag een partij wier, met daaronder en -naast het mooiste gruis dat je je maar kunt wensen (fign 2-3). Met naar later bleek wel een veelvoud van 50 soorten. Als je zo weinig gewend bent als ik toen, kom je ogen te kort aan de grote soorten-, vormen- en kleurenrijkdom. Met name de *Rissoa*-achtigen zijn goed ver-

Fig. 1. Playa de las Canteras, Gran Canaria.

Fig. 3. Close up van de gruisplek in fig. 2

tegenwoordigd. Ik herinner me nog dat onze verzamelactiviteiten de aandacht trokken van een paar jongetjes, die graag wilden helpen zoeken. Nu begint het snel te vervelen als je tijdens het zoeken voortdurend gestoord wordt voor de zoveelste *Columbella* of *Smaragdia* die, weliswaar steeds met de beste bedoelingen, op je handpalm wordt gelegd. Ik gaf de jongetjes enkele lege luciferdoosjes en na een minuut of tien leverden ze die braaf gevuld bij me in. Zij blij, ik blij. Uiteraard konden ze rekenen op mijn welgemeende complimenten voor hun verzameltalent!

Playa de las Canteras 'revisited'

In mei 2009, 28 jaar later, brachten mijn vrouw en ik opnieuw een bezoekje aan Playa de las Canteras. Het strand lag er precies zo bij als in 1981, met weer in de uiterste noordoosthoek een mooie gruisplek. Snorkelend in de baai blijkt de oceaan het gruis tussen de zandribbels op de bodem in noordoostelijke richting voor te sorteren, klaar om op het strand gedeponeerd te worden. Deze plek is typelocatie van diverse nieuw beschreven soorten. Nog zeer onlangs hebben George Simons en ik hieraan *Bornia canariensis* (fign 4-5) kunnen toevoegen (Hoeksema & Simons, 2011).

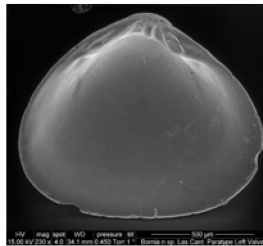

Fig. 4. Linkerklep *Bornia canariensis* (H 1,02 mm, L 1,21 mm) van typelocatie Playa de las Canteras.

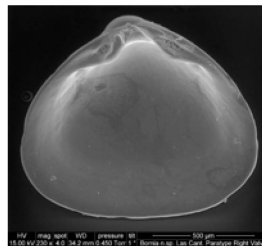

Fig. 5. Rechterklep *Bornia canariensis* (H 1,00 mm, L 1,17 mm) van typelocatie Playa de las Canteras.

Andere stranden

Andere voor mij vondstenrijke stranden op de Canarische eilanden, aanvullend op die genoemd door Sylvia (Van Leeuwen, 2014b):

Fuerteventura oostzijde aan de noordkant, Playa del Corralejo: een goudgeel strand, een azuurblauwe oceaan, met zicht op het

eiland Lobos; in de eblijn rijk gruis, de vloedlijn versierd met tientallen verse *Spirula*'s

Fuerteventura westzijde aan de noordkant, Playa de Marfolin, ten noorden van het plaatsje Cotillo: rijk gruis in aanspoelselijntjes tussen de rotsen

Gran Canaria zuidzijde, Playa de Maspalomas, oostelijk van de vuurtoren: fijn gruis tussen rotsen

La Gomera westzijde, Playa de Vueltas bij Valle Gran Rey, ca. 300 m ten zuiden van strandje "El Charco": fijn gruis tussen zandribbels en rotsen

De omvang van "Tabel 1 Mariene soorten van de Canarische eilanden, beschreven na 1979" in de bijdrage van Sylvia van Leeuwen (2014b: 117) laat zien waarom de Canarische eilanden zo'n 'spannend' verzamelgebied vormen. Ongetwijfeld zal de tabel in de toekomst nog verder uitgebreid kunnen worden. In ieder geval kunnen al toegevoegd worden bovengenoemde *Bornia canariensis* Hoeksema & Simons, 2011 en de eerder beschreven *Alvania grancanariensis* Segers, 1999. De laatstgenoemde soort is enkel bekend van de zuidkust van Gran Canaria, met als typelocatie Playa de Maspalomas.

Geraadpleegde bronnen:

HAREN, H. VAN (1968): Een malacologische excursie naar Gran Canaria. – Correspondentieblad van de Nederlandse Malacologische Vereniging 125: 1336-1338, 1340.

HOEKSEMA, D.F. & G.F. SIMONS (2011): *Bornia canariensis*, a new marine species from the Canary Islands (Bivalvia, Heterodonta, Veneroida, Kelliidae). – Basteria 75(1-3): 31-34.

LEEUWEN, S. VAN (2014a): De rubriek "De Plek...". – Spirula 399: 114.

LEEUWEN, S. VAN (2014b): Schelpen verzamelen op de Canarische eilanden. – Spirula 399: 114-118.

SEGERS, W. (1999): *Alvania grancanariensis* new species from the Canary Islands (Gastropoda: Prosobranchia). – Gloria Maris 37(5-6): 82-87.

VERDUIN, A. (1980): Enkele vragen. – Bijlage Correspondentieblad van de Nederlandse Malacologische Vereniging 192.

E-mail adres van de schrijver:
dfhoeksema@zeelandnet.nl

Kleine bivalven op Zeeuwse zeedijken: Holteschelp, Schilferige dekschelp en Melkwitte arkschelp

Marco Faasse

Small bivalve species on seadykes in the SW Netherlands: *Kellia suborbicularis*, *Heteranomia squamula* and *Striarca lactea*.

Summary. Three species of bivalves, *Kellia suborbicularis*, *Heteranomia squamula* and *Striarca lactea* are recorded from seadykes in the outer reaches of an estuary and an embayment in the southwest of The Netherlands. It is argued that the inner reaches do not provide a suitable habitat for these species.

Inleiding

Hoewel zeedijken niet direct bekend staan als geschikt leefgebied voor bivalven, bieden ze voor een aantal soorten juist wel een geschikt habitat. In het mondingsgebied van de zee-armen in het deltagebied komt bijvoorbeeld de Noorse rotsboorder *Hiatella arctica* (Linnaeus, 1767) talrijk voor in onder andere blauwsteen. Al enkele tientallen jaren wordt door de

auteur op diverse plaatsen in Zeeland regelmatig de fauna op zeedijken geïnventariseerd op minder algemene soorten. Tijdens deze inventarisaties werden enkele waarnemingen van kleine bivalvensoorten gedaan. Eén van deze soorten werd niet eerder op zeedijken aangetroffen. De waarnemingen van de drie soorten vertonen enkele gemeenschappelijke kenmerken, die besproken worden in de Discussie.